

Márffy Ödön (1878-1959)*Bimbók fekete vázában, 1930 körül*

Olaj, vászon, 81x41 cm

Jelezve balra fent: Márffy Ödön

Oeuvre jegyzék száma: 1.1.3.2

(In: Rockenbauer Zoltán: Márffy. Életműkatalógus
Budapest, 2006.)**Szerepelt:**

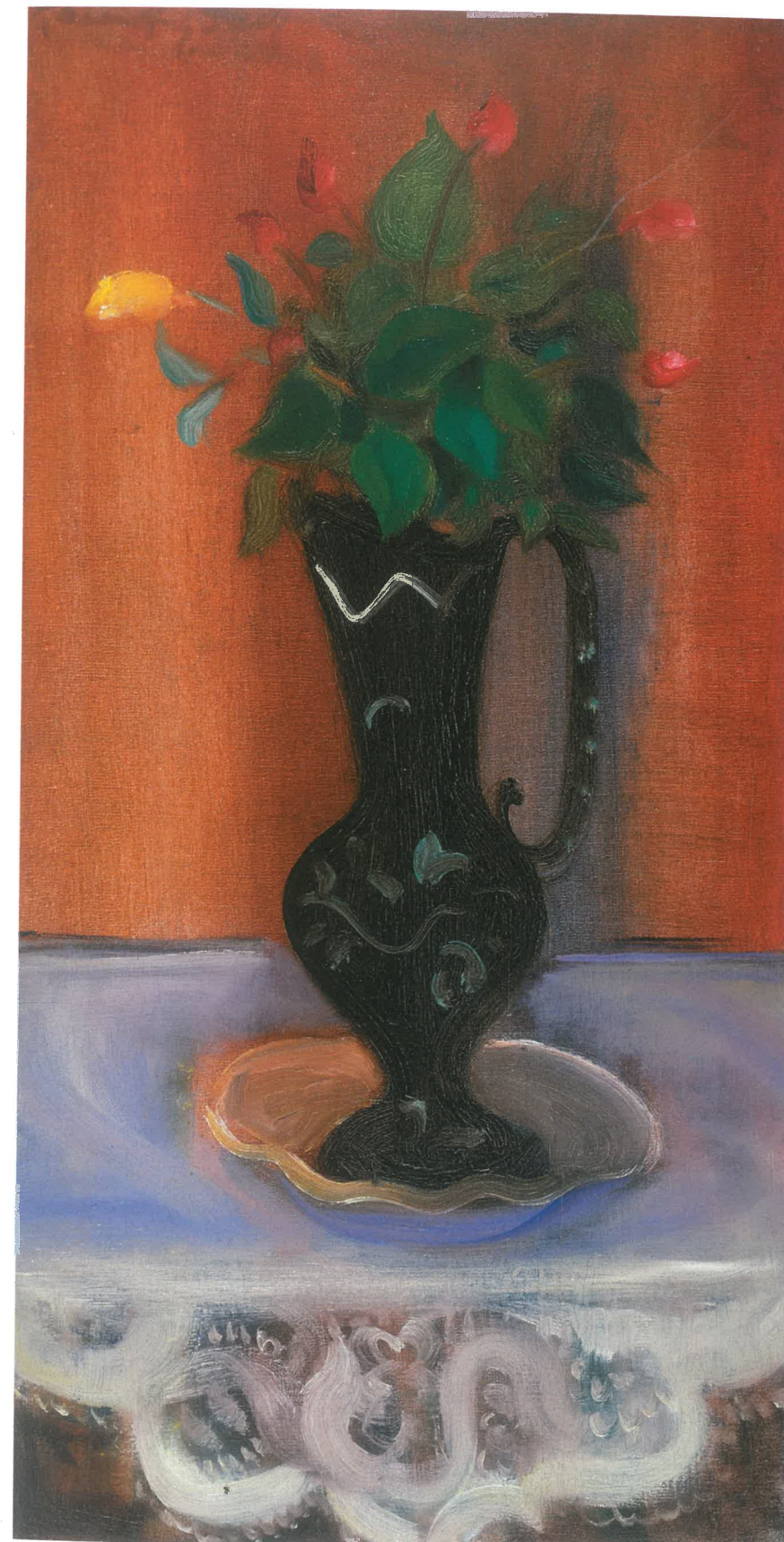
• BÁV 44. aukció (1977. december): 199. tétel:

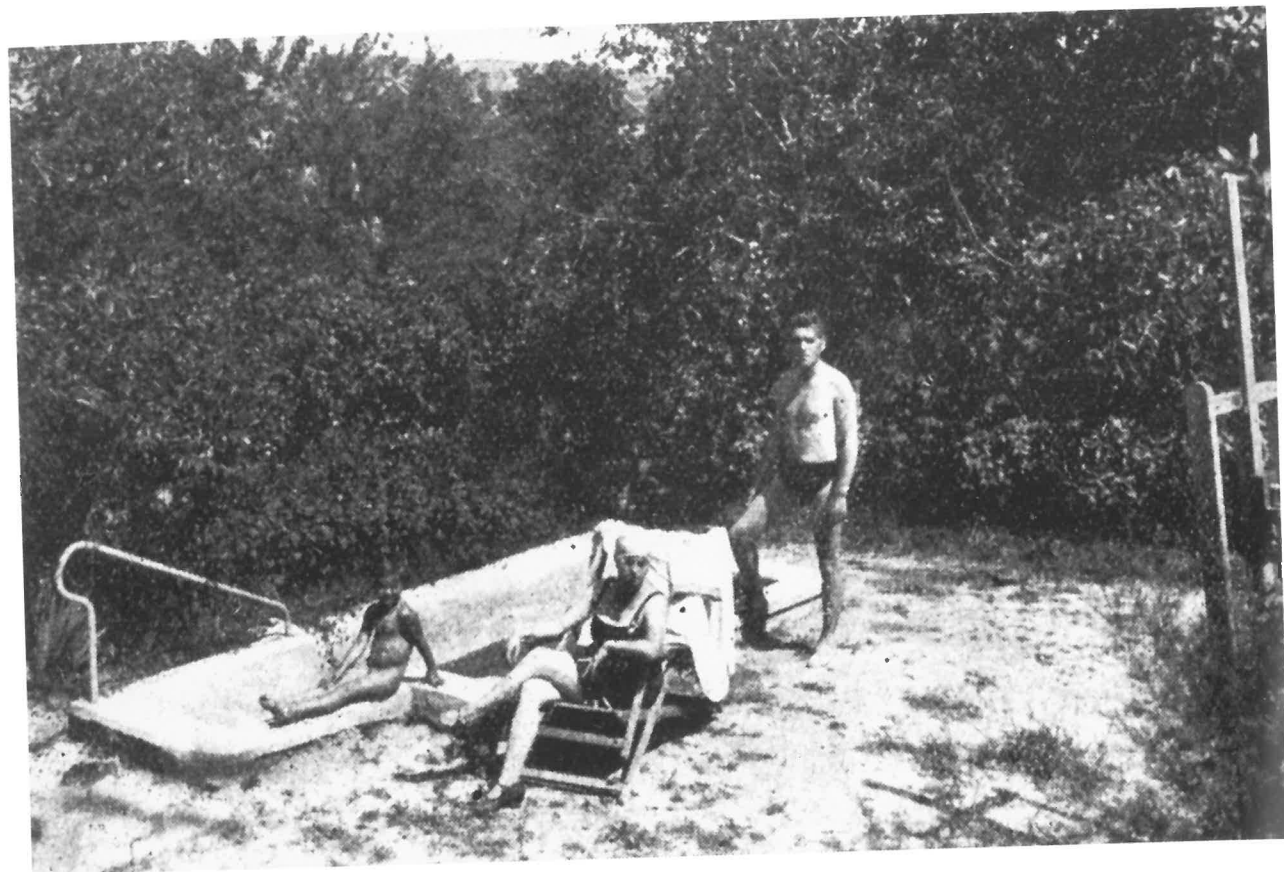
„Bimbók fekete vázában”

Kiálltva:

• Modern Magyar festészet legszebb képei II.

Kieselbach Galéria, Budapest, 2004 szeptember 18-26.

Reprodukálva:• Kieselbach Tamás (szerk.): Modern Magyar festészet.
1919-1964. Budapest, 2004. 301. 504. kép (egész oldalas
színes tábla)• Rockenbauer Zoltán: Márffy. Életműkatalógus.
Budapest, 2006. 247. oldal (színes tábla)**Kikiáltási ár: 9 500 000 Ft / 34 545 EUR**

Márffy és Csinszka a Szamóca utcai villa kertjében

Márffy Ödön a húszas évek végére szinte mindent elért, amit emberileg és művészileg elérhetett. Az ötvenéves festő révbe ért. Boldog és kiegyensúlyozott házasságban élt fiatal feleségével, Csinszkával, aki nem csak első számú modellje és életének fő szervezője volt, de a Boncza-örökség és az Ady-jogok tulajdonosaként többé-kevésbé stabil anyagi háttérrel is teremtett kettejüknek. 1928-ra végre elkészült és lakójossá vált a Szamóca utcai műtermes villa, amely ettől kezdve egyszerre volt asylum és a pezsgő társadalmi élet színtere.

A házhoz tartozó gyümölcsös kert és a kis fürdőmedence nyugalmas órákat biztosított a házaspár számára, de a szalonban gyakran és szívesen fogadtak vendégeket a művészvilágból.

Márffy szerencsésnek mondhatta magát. Festői karrierje csak kisebb törést szenvedett 1919-ben, a Tanácsköztársaság mellett vállalt passzív szerepe miatt. Az egykori Nyol-

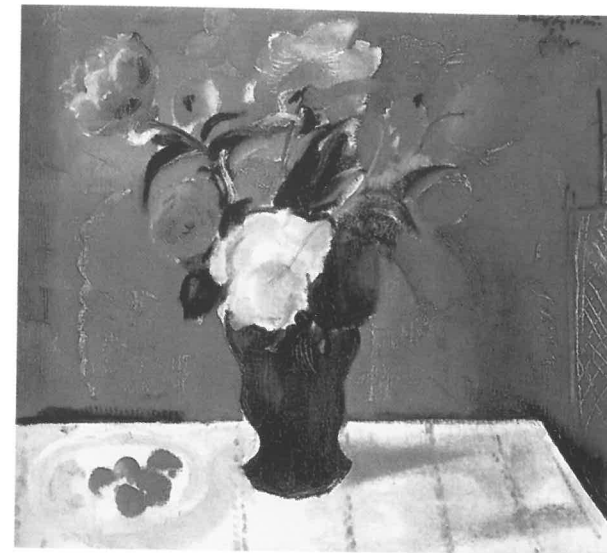
cak tagjai közül ő volt az egyetlen, aki nem kényszerült – illetve nem ment magától – tartósan külföldre a Kommün bukása után. Így igen gyorsan visszatért a magyar művészi életbe. Nagy kedvvel dolgozott és művei egyre nagyobb népszerűségnek örvendtek mind a közönség mind a kritikuskörében. Tekintélye nőttön-nőtt, olyannyira, hogy 1927-től megválasztották a hazai modern törekvéseket széles táborba tömörítő KUT elnökének is. Ezt a tisztséget jó tíz éven keresztül viselte.

Bár hosszabb időre ekkoriban nem hagyta el az országot, festményei rendre eljutottak külföldre: Bécsbe, Fiumébe, Nürnbergbe, a Velencei Biennáléra, a Barcelónai Világkiállításra, lengyel városokba és a KUT németországi körútjára. 1928-ban sokat ígérő, önálló tárlattal mutatkozott be a tengerentúlon: Washingtonban és New Yorkban. A kiállított művek zömét megvásárolták az amerikai gyűjtők.

Művészetének hazai sajtóvisszhangja is kedvezően alakult, bár igazi áttörésre csak 1928-ban, az Ernst Múzeumban Csók Istvánnal és Lux Elekkel közösen rendezett tárlatával került sor. A kritika egyértelmű lelkesedéssel fogadta Márffy korábbi, expresszív stílusának fokozatos szelídülését. Az évtized végén már a legjelentősebb kortárs festőknek kijáró dicsérettel illették képeit. Kárpáti Aurél (Carpaccio) például így ír a Pesti Naplóban Márffy egy 1930-as tárlatáról: „A sötét falakon csupa friss, derűs, világos színpompában ragyogó kép. Gyümölcsös csendéletek, portrék, tájak, aktok, dús lombokkal kereszttezett figurálisok, mind a nyár buja, tüzes fényzárójában tobzódnak. A harsány kacagású életöröm, a tiszta színek harmóniájában kicsattanó, gondtalan optimizmus elragadó vallomásai. Ezüstöskékék, meglelilák és vörösek, érett aranyárgák, könnyű, smaragdcillámlású zöldek szélesen és magabiztosan odavetett foltjai, amelyeket lehetőleg finom, álomszerű gyöngyszürke átmenetek kötnek egységbe. Tér- és forma- és fény-problémák tökéletes megoldása a legnemesebb egyszerűség jegyében. Szűkszavú gazdagság. Tömör érték. (...) Nagyszerű és diadalmas piktúra.”

Márffy a pályájának csúcsára ért. Az utókor függően az épp aktuális divattól hajlamos rá, hogy hol egyik, hol másik korszakát emelje ki a festőnek, kétségtelen azonban, hogy Márffy maga a 20-as évek második felében és a harmincas években festett, az École de Paris látásmódjával rokon, dekoratív festészetét tartotta a legtöbbre. Soha ennyire könnyed, virtuóz piktúrát nem művelt sem előtte, sem utána.

A dekorativitásra törekvés jegyében egyre több női portrét köztük az elragadó Csinszka- és Zdenka-sorozatot valamint virág- és gyümölcsöscsendéleteket festett. A „Bimbók fekete vázában” ennek a korszaknak kiemelkedő alkotása. Márffy e festmény sokat reprodukált párdarabjánál, a székesfehérvári Deák-gyűjteményben látható *Vörös csendélet* (1.1.5.4) esetében kísérletezett hasonló megoldással: az élénk vörös háttér előtt fehér abroszon, fekete vázába

Márffy Ödön: Vörös csendélet, 1929

helyezett piros virágok mindkét alkotás esetében különös, dekadens hatást keltenek. Márffynak ez a festménye azonban még szokatlanabb, mint a székesfehérvári párja. A csendelethez ezúttal kedvelt virágvázáinak egyikét, a karcsú, fekete „görögös” vázát választotta, amelyet tucatnyi művéről ismerhetünk ugyan, ám ez az egyetlen, ahol az edény formája ilyen sajátosan határozza meg a festményt magát. Márffy ezúttal hosszúkás, 2:1 arányú vásznat használt szemben az arany metszés szabályaihoz jobban igazodó, hagyományosabb formáknál, és ez a megoldás különlegessé, egyedivé teszi a képet. Virágcsendéleteinél általában a dúsan burjánzó bokrétaé a főszerep, ezúttal azonban a kicsiny piros bimbók, szemérmesen húzzák össze szirmaikat, teret engedve a levelek és a háttér zöld-vörös kontrasztjának. A csokor egyetlen sárga virága, mint valami piciny napocska szórja fényét a vázát tartó tálra. Rafinéria és intimitás a boldogabb időkben.

Rockenbauer Zoltán